

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către avocatul Chifiac Iurie în numele succesorului părții vătămate Calmațui Valeriu, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2018, în cauza penală în privința lui

Moisei Iurie XXX, născut la XXX, domiciliat în mun. XXX, s. XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 23.05.2017 pînă la 22.03.2018;

Instanța de apel de la 26.04.2018 pînă la 07.06.2018;

Instanța de recurs de la 30.07.2018 pînă la 28.11.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 martie 2018, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Moisei Iurie a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și în baza acestei Legi a fost condamnat la închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Calmațui Valeriu, s-a admis parțial, încasând de la Moisei Iurie, în beneficiul lui Calmațui Valeriu, suma de 500 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Cât privește pretenția înaintată de Calmațui Valeriu către Moisei Iurie, privind încasarea sumei de 70 000 lei, cu titlu de daună, s-a admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Acțiunea civilă înaintată de Rotari Afanasie s-a admis parțial, încasând de la Moisei Iurie, în beneficiul lui Rotari Afanasie, suma de 80 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, acțiunea civilă s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, instanța de fond a stabilit în fapt că, Moisei Iurie, la 20.08.2016, aproximativ la ora 21:25 min., conducea automobilul de model „Land Rover” cu n/î străin (LT) XXX, deplasându-se pe traseul L454 din direcția s. Trușeni spre mun. Chișinău.

În timpul deplasării în preajma unei curbe (Chișinău-Trușeni, 1600 m), Moisei Iurie a ignorat din imprudență cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.357 din 13.05.2009, și anume pct.45. 1): „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: ...b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. 2) în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole

care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, pct. 39. 1): „înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic și pct. 42. 1): Determinarea benzilor de circulație se efectuează prin marcaj sau indicatoarele rutiere 5.37.1 - 5.41.3, iar în lipsa acestora - de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare. 2) în afara localităților conducătorii trebuie să conducă vehiculele cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului”, nu a manifestat dexteritate în conducere, nu a apreciat corect situația rutieră. Nu a ținut cont de faptul că urmează să se deplaseze prin curbă, pe un drum public îngust (6 m lățimea totală), unde se deplasează unități de transport pe ambele sensuri și nu sunt delimitate benzile de circulație prin marcaje rutiere, nu a ținut cont de obligația de a se deplasa cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului și de a delimita vizual care este banda sa de circulație, a ieșit pe banda opusă de circulație fără a ține cont că are un câmp de vizibilitate redus din cauza carosabilului în curbă și în rezultat a intrat în coliziune cu unitatea de transport de model „Opel Vectra” cu n/î XXX, condus de către Afanasie Rotari, care se deplasa din direcția mun. Chișinău spre localitatea Trușeni.

În rezultatul impactului ambele unități de transport au fost tehnic deteriorate, precum și au primit diferite vătămări corporale după cum urmează: conducătorul unității de transport de model „Opel Vectra” cu n/î XXX, Afanasie Rotari, s-a ales cu diferite vătămări corporale, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3066/D din 05.12.2016, au fost calificate ca *vătămări corporale medii*, iar pasagerul aflat pe bancheta din dreapta față a unității de transport de model „Opel Vectra” cu n/î XXX, Vladislav Calmațui, urmare a traumelor primite, a decedat la data de 21.08.2016 în instituția medicală de urgență. Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 165/1756 din 09.12.2016 la examinarea medico-legală a cadavrului Vladislav Calmațui, s-au depistat *vătămări corporale grave*, iar între aceste vătămări corporale și deces, existînd legătură cauzală directă.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în drept în baza art. 264 alin. (3) lit.b) Cod penal, după semnele calificativ, *încălcarea regulilor de exploatare a mijlocului de transport de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane.*

3. Împotriva sentinței nominalizate, procurorul a înainta apel, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Moisei Iurie să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 4 ani și 8 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 4 ani, cu încasarea de la inculpat în folosul statului cheltuielile de judecată în mărime de 2 360 lei.

În motivarea apelului declarat, procurorul a invocat că, în scopul restabilirii echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cât și a altor persoane, consideră că se impune în prezenta cauză stabilirea unei pedepse penale mai aspre decît cea stabilită de către instanța de judecată și anume în limita maximă aplicabilă de 4 ani și 8 luni închisoare prevăzută de sancțiunea art. 264 alin. (3) Cod penal.

Inculpatul Moisei Iurie, deși a recunoscut vina pe deplin, nu a restituit prejudiciul material cauzat atât succesorului părții vătămate, cât și părții civile. Pînă

la pronunțarea sentinței inculpatul Moisev Iurie, nu a întreprins nici o măsură întru recuperarea prejudiciului cauzat lui Rotari Afanasie, care în urma accidentului a fost internat în secția de reanimare, a fost operat și spitalizat 10 zile, a fost deteriorat automobilul, astfel fiind lăsat și fără unica sursă de venit. Pe tot parcursului examinării cauzei, inculpatul Moisev Iurie promitea că va întreprinde măsuri pentru recuperarea prejudiciului cauzat succesorului părții vătămate, însă de fiecare dată în ședința de judecată se constata recuperarea parțială - 100 dolari SUA.

Consideră că, instanța de judecată urma să admită solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată de la inculpat.

Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

3.1. Sentința nominalizată a fost atacată cu apel și de către inculpatul Moisei Iurie, care a solicitat casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei cu închisoarea și în partea încasării prejudiciilor morale succesorului părții vătămate Calmațui Valeriu în mărime de 500 000 lei și părții vătămate Rotari Afanasie în mărime de 80 000 lei.

În motivarea apelului declarat, inculpatul a invocat că, pedeapsa cu închisoarea o consideră a fi inechitabilă și ca fiind una cu caracter excepțional care nu-și regăsește argumentarea în acest caz. Or, el nu are antecedente penale, și-a recunoscut integral vinovăția, s-a căit sincer de cele comise, cauza penală în privința lui a fost examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, eliberat din muncă din cauza ridicării provizorii a permisului de conducere, la locul de trai se caracterizează pozitiv conform caracteristicii eliberate de OPS al SP-5, la locul de muncă se caracterizează pozitiv, conform caracteristicii SRL „Falcon Trans”, are la întreținere părinții conform certificatului eliberat de Primăria com. Trușeni, nu dispune de bunuri imobile, a restituit parțial prejudiciul succesorului părții vătămate Calmațui Valeriu, a recunoscut achitarea prejudiciului moral către succesorul părții vătămate Calmațui Valeriu în mărime de 5 000 dolari SUA, a recunoscut achitarea parțială a prejudiciului moral față de Rotari Afanasie, a contribuit financiar față de rudele decedatului Calmațui Vladislav, Moisei Iurie a fost iertat de soția (Totomir (Calmațui Ana) decedatului.

Instanța de fond la individualizarea pedepsei inculpatului Moisei Iurie, nu a ținut cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, și a îngădit neargumentat aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Cu toate că, în speță sunt prezente doar circumstanțe atenuante nominalizate, inclusiv și faptul că inculpatul are la întreținere părinții săi aflați la o vârstă înaintată, lipsa celor agravante, prima instanță aplicându-i lui Moisei Iurie o pedeapsă sub formă de 3 ani închisoare, nu a prevăzut aplicarea art. 90 Cod penal, or, instanța și-a motivat soluția cu fraze de ordin general ce nu corespund cu circumstanțele reale ale cauzei. Astfel, suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art. 90 alin. (4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni grave, iar în speță nu este nici un impediment pentru aplicarea acestei norme de drept.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2018, apelul declarat de procuror, a fost respins ca fiind nefondat.

A fost admis apelul declarat de inculpatul Moisei Iurie, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează:

Moisei Iurie XXX se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea pedepsei de 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea aplicată inculpatului Moisei Iurie se suspendă condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

În rest dispozițiile sentinței contestate s-au menținut fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, instanța de fond încadrând just acțiunile inculpatului Moisei Iurie în baza dispozițiilor art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Cauza penală a fost examinată în instanța de fond în ordinea procedurii simplificate, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

Necâtând la faptul că, inculpatul Moisei Iurie, a recunoscut pe deplin vina în cele incriminate, culpa acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal este dovedită și prin următoarele probe, administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate de către instanța de fond, și anume prin: procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 20.08.2016 (Vol. I, f.d. 15-28); procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 21.08.2016, cu foto-tabel și schema accidentului (Vol. I, f.d. 29-33); raport de expertiză medico-legală nr. 2396/D din 07.09.2016, nr. 3066/D din 24.10.2016 nr. 165/D 1756 din 11.10.2016, nr. 5209 din 22.09.2016, prin care au fost constatate leziunile corporale suportate de către victime și apreciată legătura causală dintre acestea și fapta infracțională (Vol. I, f.d.48-49, 58-59, 72-73); Raport de expertiză nr. 34/12/1-R-5209 din 22.09.2016, 34/12//R-5210 din 22.09.2016 raport de expertiză în comisie nr. 172 din 26.04.2017 CNEJ și 34-/12/1- R-2372 din 26.04.2017 CTCEJIGP MAI, prin care a fost verificată starea tehnică a unităților de transport implicate în accidentul investigat, stabilite deteriorările și locul impactului și anume că, impactul primar dintre cele două unități de transport s-a produs pe banda de circulație a unității de transport de model „Opel Vectra” (Vol. I, f.d.87-97, 92-142, 165-148); procesul-verbal de audiere a martorului Apostol Lilian (Vol.I, f.d.220);

Totodată, potrivit apelurilor înaintate, procurorul a solicitat aplicarea unei pedepse mai aspre lui Moisei Iurie, pe când inculpatul, dimpotrivă, a solicitat aplicarea unei pedepse mai blânde, cu aplicarea art. 90 Cod penal, pe motiv că instanța de fond a aplicat o pedeapsă prea aspră în coraport cu acțiunile inculpatului și cu circumstanțele speței.

Soluționând chestiunea referitor la individualizarea pedepsei penale, instanța de fond a aplicat inculpatului Moisei Iurie pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani.

Cu privire la individualizarea modului de executare al pedepsei în privința inculpatului Moisei Iurie, instanța de apel a menționat că, prima instanță nu a motivat soluția privind dispunerea executării reale a pedepsei sub formă de închisoare, or,

concluziile instanței de fond precum că scopul pedepsei penale poate fi atins doar cu izolarea de societate a inculpatului Moisei Iurie, acestea fiind corespunzătoare faptelor comise, totodată având în vedere scopul legii penale, care indică asupra corectării și reeducării inculpatului sunt concluzii generale ce rezultă din prevederile art. 61 Cod penal, care reglementează noțiunea și scopul pedepsei penale, însă concluziile instanței de fond urmau a fi raportate nemijlocit la circumstanțele reale ale cauzei și circumstanțele care caracterizează personalitatea inculpatului Moisei Iurie.

Instanța de apel a reținut că, inculpatul Moisei Iurie la faza urmăririi penale și în instanța de fond a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate și a solicitat examinarea cauzei penale în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod procedură penală, s-a căit sincer de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, careva circumstanțe agravante nu au fost reținute, a comis o infracțiune gravă, însă aceasta a fost comisă din imprudență, manifestă dorința de recuperare a prejudiciului cauzat părților vătămate, cât și succesorul părții vătămate, anterior a fost judecat, însă antecedentul penal este stins (Vol.I, f.d. 232), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (Vol.I, f.d. 242, 244), iar la locul de trai se caracterizează pozitiv (Vol.II, f.d. 41), ori, instanța de fond corect a stabilit că inculpatului urmează a-i fi aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, așa cum a fost redusă prin dispozițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, cu aplicarea pedepsei complimentare - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani. Însă, instanța de apel a atestat că, instanța de fond nu a purces la operațiunea de individualizare a pedepsei sub aspectul *executării* acesteia, prin soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real, or, sub aspectul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei poate fi realizat și prin aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei.

Cu referire la cele ce preced, instanța de apel a constatat că, instanța de fond nu și-a motivat soluția de individualizare a pedepsei sub aspectul executării acesteia în privința inculpatului Moisei Iurie și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept.

Astfel, după individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar *sub aspectul de executare a pedepsei* deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real sau sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovatului pe o perioadă de probațiune stabilită de instanța de judecată.

Pe cale de consecință, raportat la considerentele expuse supra, instanța de apel a remarcat că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este

rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Instanța de apel a menționat că, careva interdicții de suspendare condiționată a executării pedepsei de 5 ani stabilite acestuia, legea nu prevede, deoarece suspendarea executării condiționate a pedepsei, conform art. 90 alin. (4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni de categorie gravă.

În speță, reieșind din soluția adoptată de instanța de fond, instanța de apel a constatat că, la stabilirea și aplicarea pedepsei în privința inculpatului Moisei Iurie, instanța de fond nu a avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. 61 și art. 75 Cod penal, nu a ținut seama de circumstanțele reale ale cauzei, circumstanțe care fiind analizate, per ansamblu, permit instanței de apel stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, modalitatea de executare aleasă de prima instanță și stabilită inculpatului Moisei Iurie nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă, urmările produse, personalitatea inculpatului și situația familială a acestuia.

Totodată, instanța de apel a menționat că, inculpatul Moisei Iurie aflându-se la libertate va avea posibilitatea reală ca în termen cât mai restrâns să restituie prejudiciul cauzat părții vătămate Rotari Afanasie, cât și lui Calmațui Valeriu. Este de menționat și faptul că, pe parcursul examinării cauzei inculpatul a întreprins mai multe măsuri în vederea achitării prejudiciului cauzat, fapt confirmat prin materialele cauzei penale.

În contextul circumstanțelor expuse supra, instanța de apel a constatat că, situația inculpatului Moisei Iurie permite instanței de apel de a concluziona că dânsul nu prezintă pericol pentru societate și izolarea lui de societate nu este o măsură necesară și echitabilă în coraport cu personalitatea acestuia și fapta comisă, ținându-se cont și de faptul că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, or, pronunțarea unei hotărâri de condamnare constituie un avertisment sever pentru inculpat, iar suspendarea condiționată a executării pedepsei - perioadă determinată de timp în care va fi supravegheat comportamentul inculpatului constituie o măsură adecvată care va duce la îndreptarea inculpatului, rolul de constrângere și scopul pedepsei penale putând fi realizate în această modalitate.

Prin urmare, instanța de apel în conformitate cu art. 90 Cod penal va dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicată în privința lui sub formă de închisoare pe un termen de 3, pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

De asemenea, instanța de apel a considerat că, este neîntemeiat apelul declarat de inculpat în partea ce ține de încasarea din contul său a prejudiciului moral în beneficiul succesorului părții vătămate Calmațui Valeriu în mărime de 5 000 dolari SUA (echivalentul în lei) și în beneficiul părții vătămate Rotari Afanasie în mărime de 5 000 lei, prin urmare în această parte apelul inculpatului a fost respins din următoarele considerente.

Instanța de apel a indicat că, instanța de fond în mod justificat la determinarea cuantumului despăgubirii morale cuvenite succesorului părții vătămate Calmațui Valeriu și a părții vătămate Rotari Afanasie a ținut cont de consecințele concrete survenite în urma acțiunilor inculpatului și în mod corect a încasat suma de 500 000 lei și respectiv a sumei de 80 000 lei. Instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a apreciat ca fiind rezonabile aceste sume întru recuperarea prejudiciului cauzat, ce ține de compensarea prejudiciul moral succesorului părții vătămate Calmațui Valeriu, s-a ținut cont de gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate ultimului în urma decesului fiului Calmațui Vladislav.

Referitor la acțiunile civile înaintate de Rotari Afanasie, instanța de fond corect a stabilită că suma de 80 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral ce constituie o satisfacție echitabilă pentru suferințele fizice și psihice suportate de Rotari Afanasie, ținându-se cont de gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate, care fiind internat în spital la data de 30.08.2016, suportând mai multe traumatisme, inclusiv contuzie cerebrală gr. I, fractura capului osului 2, 3 metatarsian platei drepte cu deplasare minimă, contuzia țesuturilor moi ale capului și ale toracelui, incomodități cerate atât părții vătămate, cât și membrii familiei acestuia.

Din acest considerente, instanța de apel a menținut fără modificări dispozițiile sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 22 martie 2018 în partea ce ține de acțiunea civilă admiterea parțială a pretențiilor de încasarea a prejudiciului moral.

Instanța de apel a considerat că, apelul procurorului privind încasarea din contul inculpatului Moisei Iurie a cheltuielilor judiciare în mărime de 2 360 lei, urmează a fi respins, ca nefondat, or, acestea au fost cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului. Instanța de apel a reținut dispoziția art.142 alin. (1) Cod de procedură penală potrivit căreia, expertiza se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală, sunt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei (...), de către organul de urmărire penală, procuror (...), la caz fiind cele judiciare și raport de expertiză medico-legală nr.3066/D din 24.10.2016 în sumă de 84 lei (Vol.I, f.d.58-59), raport de expertiză medico-legală nr. 165/D 1756 din 11.10.2016 în sumă de 842 lei (Vol.I, f.d.72-73), în vederea depistării infractorului și încadrării juridice corecte a acțiunilor criminale, care în sensul art.143 alin. (1) pct. 2) și pct. 6) Cod de procedură penală, sunt obligatorii. Dispozițiile alin. (3) art.75 din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, nr. 68 din 14.04.2016, expres stabilind, că „în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală”, la caz ordonatorul expertizei fiind organul de urmărire penală și nu partea apărării. Astfel, ținând cont de faptul, că rapoartele de expertiză, au fost utilizate în sensul art. 93 alin.(2) pct. 2),7) Cod de procedură penală în calitate de probe, fiind puse la baza acuzării inculpatului Moisei Iurie, instanța de apel a considerat că, costul cheltuielilor judiciare urmează să fie suportat de către ordonatorul expertizei judiciare din mijloacele alocate pentru efectuarea expertizelor din bugetul alocat.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Chifiac Iurie în numele succesorului părții vătămate Calmațui Valeriu, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care

solicită casarea acestuia, cu menținerea sentinței primei instanțe. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel și anume cu aplicarea pedepsei nonprivative lui Moisei Iurie, examinând cauza unilateral și neobiectiv. De asemenea, recurentul menționează că, pe parcursul examinării cauzei, inculpatului nu a recunoscut acțiunile civile, iar intenția lui de a recupera prejudiciul este aparentă, ori, instanța de apel, a apreciat și a aplicat eronat prevederile art. 90 Cod penal, nu a luat în considerare comportamentul inculpatului în cadrul urmăririi penale examinării cauzei în instanța de judecată.

5.1. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință inculpatul Moisei Iurie, care pledează pentru respingerea acestuia, menționând că, a recunoscut vina, cauza a fost examinată în procedura prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, parțial a achitat prejudiciul, ori pedeapsa stabilită este proporțională faptei comise, instanța de apel a respectat pe deplin criteriile generale de individualizare a pedepsei, ce a avut ca rezultat stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În speță, se reține că recurentul deși invocă expres temei de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, acesta își manifestă dezacordul cu individualizarea pedepsei stabilite inculpatului Moisei Iurie, precum și cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe o perioadă de probațiune, critici ce cad sub incidența temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că argumentele invocate în cererea de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, din următoarele considerente.

În privința criticilor recurentului, precum că instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de caracterul social periculos al faptei comise, urmările prejudiciabile, comportamentul inculpatului în cadrul urmăririi penale, Colegiul penal atestă că sunt neîntemeiate, or instanța de apel în decizia s-a și-a argumentat detaliat soluția sa privind pedeapsa stabilită și modul de executare a acesteia conform art. 61, 75, 90 Cod penal, a ținut cont de aceste circumstanțe enunțate supra, și de circumstanțele atenuante prezente la cauză, lipsa circumstanțelor agravante, precum și că cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de

art. 364¹ Cod de procedură penală, fără a admite careva erori de fapt sau de drept, iar alegațiile invocate de recurent constituie opinia subiectivă a acestuia ce nu poate fi acceptată.

Astfel, motivarea instanței de apel, descrisă și la pct. 4.1. a prezentei decizii, în virtutea corectitudinii acesteia și pentru a evita repetări inutile se acceptă și se însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, se atestă că instanța de apel just a i-a stabilit inculpatului Moisei Iurie o pedeapsă echitabilă cu suspendarea executării acesteia, care, având în vedere circumstanțele particulare ale cauzei, își va atinge scopul pedepsei penale, or o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Subsidiar, Colegiul penal mai menționează că CtEDO în jurisprudența sa, s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (cauza *Varga și alții v. Ungaria*, hotărârea din 10 martie 2015, § 104; cauza *Norbert Sikorski v. Polonia*, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (cauza *Kyprianou v. Cipru*, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108). Or, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursul ordinar, declarat de către avocatul Chifac Iurie în numele succesului părții vătămate Calmațui Valeriu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2018, în cauza penală în privința lui **Moisei Iurie XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **27 decembrie 2018**.

Președinte:

Iurie Diaconu,

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan